

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1914

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Rantakari, Riikka			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Vastuun aika? Yritysten yhteiskuntavastuun ymmärtäminen tulkitsevan käsiteanalyysin avulla			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-12-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 98
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielma käsittelee yritysten yhteiskuntavastuuta. Yritysten vastuu on noussut voimakkaasti esiin esimerkiksi Shellin, Enronin, ja Soneran tapauksissa. Media tuo lähes päivittäin eteemme uutisia taloudellisista, ympäristöön ja henkilöstön kohteluun liittyvistä epäselvyyksistä. Useat yhteiskunnalliset järjestöt ja aktiiviset kansalaiset peräävät yrityksiltä vastuuta teoistaan.</p> <p>Tarkastelen yritysten yhteiskuntavastuuta tulkitsevan käsiteanalyysin avulla. Pyrkimyksessäni ymmärtää yhteiskuntavastuun käsitettä ja ilmiötä tukeudun hermeneuttiseen tieteenperinteeseen, johon tulkitseva käsitetutkimus kuuluu.</p> <p>Lähestyn yhteiskuntavastuuilmiötä kolmella organisaatioiden toimintaan vaikuttavalla tasolla: yrityksen toimintatapa, toimintaympäristö ja ideologiset olosuhteet. Teoreettisena pohdinnan taustana sekä yritysten toimintatavan mahdollisen muutoksen tarkastelukehikkona toimii Jürgen Habermasin kommunikatiivisen toiminnan teoria. Toimintaympäristön muutoksia pohdin globalisaation ja ideologisten olosuhteiden postmodernismin kautta.</p> <p>Tutkielma perustuu kirjalliseen aiheistoon. Luvussa kaksi esittelen käyttämäni menetelmän, tulkitsevan käsitetutkimuksen. Luvussa kolme esittelen yritysten yhteiskuntavastuun käsitteellisestä näkökulmasta. Luvussa neljä käyn läpi yritysten toimintaan vaikuttavia tekijöitä toimintatavan, toimintaympäristön ja ideologisten olosuhteiden kautta. Luvussa viisi esittelen Jürgen Habermasin kommunikatiivisen toiminnan teorian, jonka avulla pohdin yritysten toimintatavan muutosta. Habermasin teoria toimii myös teoreettisena ajatuskehikkona toimintaympäristön ja ideologisten olosuhteiden tarkastelussa. Yritysten toimintaympäristön muutoksia tarkastelen globalisaation kautta luvussa kuusi. Luku seitsemän on omistettu ideologisille olosuhteille eli postmodernismille. Luvussa kahdeksan pyrin tuomaan yhteen aiemmissa luvuissa käsiteltyjä teemoja ja tulkitsemaan niitä. Työn loppusanat, kommentit tutkimuksen tekemisestä sekä ajatuksia mahdolliselle jatkotutkimukselle löytyvät luvusta yhdeksän.</p> <p>Tulkintana ja päätelmänä esitän, että yritysten yhteiskuntavastuu on muutosta yritysten toimintatavassa, toimintaympäristössä ja ideologisissa olosuhteissa. Yritysten yhteiskuntavastuu on askel kohti kommunikatiivista toimintamallia. Yritysten yhteiskuntavastuun vaatimus lähtee pitkälti globalisaation aiheuttamista muutoksista maailmassa sekä niihin liittyvistä muutoksista arvoissa, arvostuksissa ja olettamuksissa (postmodernismi).</p> <p>Ehkä ahneuden, voittoa ja materiaa hinnalla millä hyvänsä -ajattelun, itsekkyyden, peittelyn ja pakoilun sijaan välittäminen, luottamus, avoimuus ja rehellisyys ovat nostamassa päätään. Puhdas ahneuden aika siirtyy toivottavasti historiaan ja vastuun aikakausi alkaa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords yritykset - yhteiskunta - vastuu käsitetutkimus - tulkinta Habermas, Jürgen toiminta - kommunikatiivisuus - teoria globalisaatio postmodernismi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			